

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2010 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairaus- vakuutuslain sekä työnantajan sosiaaliturva- maksusta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä toukokuuta 2010 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi sairausvakuutuslain sekä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (HE 59/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Juha Rossi, sosiaali- ja terveysministeriö

- suunnittelija Pirkko Peltonen, Kansaneläkelaitos
- ylitarkastaja Paula Väliverrönen, Verohallitus
- asiantuntija Johan Åström, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- lainopillinen asiamies Harri Hellstén, Suomen Yrittäjät
- lakimies Heli Puura, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomi-Seura ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia ja työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettua lakia. Vakuutetun velvollisuutta maksaa sairausvakuutuksen päivärahmaksua ja työnantajan velvollisuutta maksaa työnantajan sairausvakuutusmaksua ehdotetaan muutettavaksi. Maksuvelvollisuus koskisi vain niitä vakuutettuja, joilla on oikeus saada sairauspäivärahaa. Maksuja ei määrättäisi alle 16-vuotiaille eikä 68 vuotta täyttäneille.

Sairausvakuutuslakiin otettaisiin Euroopan unionin sosiaaliturvalainsäädännöstä aiheutuvat säännökset siitä, milloin ulkomailta maksettavasta eläkkeestä ei makseta Suomessa sairaus-

vakuutuksen sairaanhoitomaksua. Lisäksi tarkennettaisiin palkkakäsitettä, jota käytetään sairausvakuutusmaksujen perusteena silloin, kun ulkomailla työskentelevä vakuutettu saa verovapaata ulkomaantyötuloa eikä maksun perusteena käytetä vakuutuspalkkaa.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi sairausvakuutuslain valtuussäännöstä, joka mahdollistaa YEL-yrittäjiltä päivärahmaksun osana perittävän yrittäjän lisärahoitusosuuden tarkistamisen valtioneuvoston asetuksella.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Valtuussäännös tulisi kuitenkin voimaan jo 1 päivänä marraskuuta 2010.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksellä pyritään parantamaan sairausvakuutuksen työtulovakuutuksesta maksettavien etuuksien ja niiden rahoittamiseksi perittävien maksujen vastaavuutta rajaamalla sairausvakuutuksen päivärahamaksun periminen 16—67-vuotiaisiin. Valiokunta katsoo, että rajausta on tarpeellinen ja sillä vahvistetaan sairausvakuutuksen vakuutusperiaatetta.

Esitys selkeyttää sairausvakuutusmaksun määräytymisperusteita ulkomaantyöskentelyyn perustuvan palkan osalta. Lisäksi ulkomailta eläkettä saavien sairausvakuutusmaksujen perintäkäytännöt kirjataan lakiin Euroopan unionin lainsäädännön ja yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.

EU:n sosiaaliturva-asetuksen (EY 1408/71) mukaan Suomessa asuvalle, joka saa sekä Suomesta että toisesta jäsenmaasta eläkettä, ei eläkkeen perusteella ole voinut määrätä sairaanhoitomaksua, joka ylittää Suomesta maksettavan eläkkeen määrän. Unionin uusi sosiaaliturvan koordinaatiota koskeva perusasetus (883/2004) tuli voimaan 1.5.2010. Siinä ei ole mainintaa edellä kuvatusta maksukatosta. Hallituksen esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa ulkomailta eläkettä saavien eläkeläisten asemaa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotuksen 18 luvun 19 §:ään lisätään uusi 4 momentti, jossa säädetään, ettei sairaanhoitomaksun enimmäismäärä saa ylittää Suomesta maksettujen eläkkeiden määrää silloin, kun eläkkeensaajalle maksetaan eläkettä myös toisesta jäsenvaltiosta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 19 a § muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

19 a §

Ulkomailta maksettu eläke maksuperusteena

(1—3 mom. kuten HE)

Jos sairaanhoitomaksu määrätään sekä ulkomaaneläkkeen että Suomesta maksettavien eläkkeiden perusteella, maksu ei saa ylittää Suomesta maksettavien sosiaaliturva-asetuksen tai perusasetuksen mukaisten eläkkeiden yhteismäärää. Tämä eläkkeiden perusteella määrättävä sairaanhoitomaksu saadaan vertaamalla maksua ilman eläketuloja ja maksua, joka saadaan, kun myös mainittujen asetusten mukaiset eläkkeet otetaan huomioon. Erotus on mainittujen asetusten mukaisten eläkkeiden perusteella määrättyä sairaanhoitomaksua. (Uusi)

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Markku Pakkanen /kesk
jäs.	Risto Autio /kesk	Päivi Räsänen /kd
	Arja Karhuvaara /kok	Paula Sihto /kesk
	Inkeri Kerola /kesk	Satu Taiveaho /sd
	Marjaana Koskinen /sd	vjäs. Sanna Lauslahti /kok
	Jukka Mäkelä /kok	Aila Paloniemi /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.